

Veel gestelde vragen met betrekking tot het experiment tijdelijke zelfstandige bevoegdheid mondhygiënist

Wat is het doel van het experiment?

Het doel van het experiment, vanaf 1 juli 2020 gedurende vijf jaar, is om via het experimenteerartikel 36a van Wet BIG te komen tot een definitieve opname van mondhygiënisten in artikel 3 van Wet BIG met een definitieve zelfstandige bevoegdheid. De verwachting is dat deze zelfstandige bevoegdheid een positief effect heeft op de (nu stagnerende) taakherschikking.

Met andere woorden, door een tijdelijke zelfstandige bevoegdheid te geven, wordt bekeken of de taakherschikking beter van de grond komt en wordt onderzocht en gemonitord wat het effect gaat zijn in het werkveld en voor de patiënten, als de functionele zelfstandigheid wordt verruimd naar zelfstandige bevoegdheid. Zodat, na een positief experiment, deze zelfstandigheid definitief aan mondhygiënisten toegekend kan worden. Factoren als patiëntveiligheid, patiënttevredenheid en samenwerking worden gedurende het experiment gemonitord.

Wat zijn de voorwaarden om mee te doen?

- bachelor diploma Mondzorgkunde
- certificaat Toezichthoudend Medewerker Stralingsbescherming (TMS)
- registratie in het tijdelijk BIG-register geregistreerd-mondhygiënist
- bekwaam zijn voor de voorbehouden handelingen die je gaat uitvoeren

Wie kan zich inschrijven in het tijdelijk BIG-register?

Mondhygiënisten die na 2006 zijn afgestudeerd en een bachelordiploma hebben. Dit geldt ook voor mondhygiënisten die 2- of 3-jarig zijn opgeleid en aanvullend een upgradings bachelordiploma hebben gedaan. Voor buitenslands gediplomeerden geldt dat hun bachelordiploma beoordeeld moet zijn door de commissie mondhygiënisten van het CIBG en dat zij een bewijs van erkenning van de beroepskwalificaties moeten hebben van het ministerie van VWS waarin aangegeven is dat voldaan is aan het advies omtrent aanpassingsstage en cursussen. Doe de check of je mee kan doen via de beslisboom.

<https://www.nvmmondhygienisten.nl/?ddownload=18219>

Als ik mee ga doen aan het experiment moet ik dan alle drie de voorbehouden handelingen gaan uitvoeren?

Nee, je hoeft niet alle drie de voorbehouden handelingen uit te voeren. Het mogen er ook één of twee zijn. Het is wel vereist dat je bekwaam bent voor de (be)handeling die je uitvoert.

Wat verandert er voor je als je je inschrijft in het tijdelijk BIG-register?

Voor diegenen die voldoen aan de randvoorwaarden en zich hebben geregistreerd in het BIG-register (dus zich hebben aangemeld), gaan de volgende veranderingen van toepassing zijn:

- Gedurende het experiment wordt je officiële beroepstitel 'geregistreerd-mondhygiënist'. Deze titel moet je voeren om aan patiënten duidelijk te maken dat je een zelfstandige bevoegdheid hebt. Het voeren van de titel mondhygiënist wordt voor deze groep gezien als titelmisbruik.
- Je mag zonder opdracht de volgende voorbehouden handelingen zelfstandig uitvoeren
1) behandelen primaire caviteiten, 2) geven van anesthesie en 3) het maken van röntgenfoto's (let op: alleen solo's en bitewings).

-Er wordt aan je gevraagd om mee te werken aan de monitoring, het is echter geen verplichting of vereiste voor deelname. NVM-mondhygiënisten verzoekt de geregistreerd-mondhygiënist dringend om mee te doen aan de monitoring. Voor een definitieve beslissing is het namelijk van belang dat er voldoende data beschikbaar zijn aan het eind van het experiment. Dit betekent dat het onderzoeksbureau gegevens van je wil hebben voor de evaluatie van het experiment.

- Inschrijving in het tijdelijk register geregistreerd-mondhygiënisten.
- Gedurende het experiment val je onder het tuchtrecht.
- Je moet samenwerkingsafspraken maken met de tandarts van je patiënten en een achterwacht regelen. De mondzorgkoepels hebben algemene samenwerkingsafspraken gemaakt ter ondersteuning van de specifieke afstemming tussen jou en de tandartsen waar je mee samenwerkt.
- Geregistreerd-mondhygiënisten vallen niet meer onder artikel 34 van wet BIG, maar onder experimenteerartikel 36a.

Mag je als geregistreerd-mondhygiënist opdracht geven voor een voorbehouden handeling aan zorgverleners binnen het team?

-Je kunt opdracht geven voor het uitvoeren van een (voorbehouden) handeling aan zorgverleners binnen het team die zelf niet zelfstandig bevoegd zijn. Je moet wel overtuigd zijn van hun bevoegd- en bekwaamheid (vergewissen). Als geregistreerd-mondhygiënist ben je hiervoor aansprakelijk.

Wat is tuchtrecht en wat kunnen de gevolgen hiervan zijn?

Het medisch tuchtrecht is rechtspraak waarbij het tuchtcollege beoordeelt of een arts of andere hulpverlener volgens de voor hem geldende professionele standaard heeft gewerkt. Het tuchtrecht is bedoeld om de kwaliteit van de beroepsuitoefening te bevorderen en te bewaken. Het tuchtrecht geldt voor alle beroepsgroepen die staan ingeschreven in het BIG-register, waaronder artsen, maar bijvoorbeeld ook tandartsen, verpleegkundigen en apothekers. En met dit experiment ook geregistreerd-mondhygiënisten. Een medisch tuchtcollege bestaat uit juristen en leden-beroepsgenoten.

Wanneer het tuchtcollege een klacht gegrond verklaart, kan zij op grond van de Wet BIG verschillende tuchtrechtelijke maatregelen opleggen. In volgorde van ernst zijn dit:

1. Waarschuwing;
2. Berisping;
3. Geldboete van ten hoogste € 4.500;
4. (Voorwaardelijke) Schorsing van de inschrijving in het BIG-register voor ten hoogste één jaar;
5. Gedeeltelijke ontzegging van de bevoegdheid in het register ingeschreven staande het betrokken beroep uit te oefenen;
6. Doorhaling van de inschrijving in het register.

Omdat het voor mondhygiënisten nu gaat om een experiment betekent nummer 6, dat je wel uit het tijdelijke register wordt gezet, maar niet dat je uit je beroep wordt gezet (zoals bij (tand)artsen), maar dat je terugvalt in de nu geldende AMvB (dus niet meer mee mag doen in het experiment) en dat je zelfstandige bevoegdheid weer een functionele zelfstandige bevoegdheid wordt.

Hoe regel ik mijn achterwacht bij napijn of nabezwaren.

Deze kun je afstemmen met de tandartsen met wie je samenwerkt, maar kan je ook via de centrale tandartsenposten regelen die her en der zijn opgericht. De achterwacht is een onderdeel van je samenwerkingsafspraken. Zie hiervoor ook de informatie in de toolkit over het regelen van een achterwacht.

Hoe moet ik mijn afspraken over de achterwacht vastleggen?

Het moet schriftelijk vastgelegd zijn hoe je de achterwacht geregeld hebt.

Hoe maak ik samenwerkingsafspraken?

NVM-mondhygiënist heeft samen met de andere koepels gewerkt aan een format voor samenwerkingsafspraken. Deze kun je samen met de tandartsen waarmee je samenwerkt afstemmen op eigen en regionale behoeften. Ga vooral het gesprek aan met de tandarts van je patiënt. <https://www.nvmmondhygienisten.nl/?ddownload=18230>

Hoe regel ik mijn registratie in het tijdelijk BIG-register?

Sinds 1 april 2020 is het mogelijk je in te schrijven in het tijdelijk BIG-register. De kosten voor deze registratie zijn 85,00 euro per 5 jaar en dienen door de zorgverleners zelf betaald te worden.

De afhandeling van een aanvraag voor registratie in het tijdelijke register duurt bij een Nederlands diploma maximaal 8 weken. Zie ook de informatie over registratie in het BIG-register in de toolkit.

Moet ik mij actief melden voor de nulmeting als ik mee wil doen aan het experiment?

Nee, je wordt uitgenodigd hieraan mee te doen. De 0-meting wordt uitgevoerd onder een steekproef van alle mondzorgverleners die betrokken zijn bij het experiment (tandartsen en mondhygiënist).

Als ik mij inschrijf in het BIG-register, moet ik dan ook mee doen aan de monitoring?

Mee doen aan de monitoring is geen verplichting. Wel is het belangrijk dat er voldoende data beschikbaar komen zodat er een definitief besluit genomen kan worden aan het eind van het experiment. Het is dus wel wenselijk dat je meedoet aan de monitoring.

Moet ik mij als 4-jarig opgeleide mondhygiënist verplicht inschrijven in het tijdelijke BIG-register?

Nee, deelname is niet verplicht. Wel is het wenselijk omdat mondhygiënist die meedoen aan het experiment met hun zelfstandige bevoegdheid efficiënter inzetbaar zijn (zie ook vraag **Is deelname aan het experiment interessant voor mij in loondienst**). Dit geldt zowel voor mondhygiënist in loondienst als zelfstandig ondernemende mondhygiënist. Daarnaast verkrijgen we meer inzichten als zoveel mogelijk mondhygiënist deelnemen.

Is deelname aan het experiment interessant voor mij in loondienst of is het alleen interessant als je vrijgevestigd bent of als zzp'er werkt?

Ook voor mondhygiënist in loondienst is de nieuwe AMvB gunstig. Je kunt dan de voorbehouden handelingen in afwezigheid van de tandarts uitvoeren (geen opdracht meer nodig) en (in afstemming) opdracht geven voor een (voorbehouden) handeling aan collega's binnen het team die niet een zelfstandige bevoegdheid hebben.

Is mijn inschrijving in het BIG-register automatisch geregeld als 4-jarig opgeleide mondhygiënist?

Nee, je doet niet automatisch mee. Je moet voldoen aan de voorwaarden en je actief registreren. Voor de gevolgen van deelname zie **Wat zijn de voorwaarden om mee te doen?** en **Wat verandert er voor je als je meedoet aan het experiment?**

Wat is het verschil tussen bevoegd- en bekwaamheid?

Je bent bevoegd als je een opleiding hebt gevolgd die vereist is voor de zorg en handelingen die je verricht. Je bent bekwaam wanneer je naast het juiste diploma of certificaat de handeling beheerst. Dit betekent dat je beschikt over zowel de vaardigheden als de bijbehorende kennis en attitude. Dit houdt in dat je de handelingen onder de knie hebt en met regelmaat uitvoert. Er wordt vanuit gegaan dat je niet meer bekwaam bent

als je een handeling langer dan vijf jaar niet meer verricht hebt. Maar ook als je zelf vindt dat je niet up-to-date bent of onvoldoende vaardigheid hebt voor het uitvoeren van een handeling, vervalt je bekwaamheid en daarmee voor die specifieke handeling ook je bevoegdheid. Bevoegdheid en bekwaamheid zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Hoe kan ik mijzelf weer bekwaam maken?

Door het volgen van een cursus en het uitvoeren van de behandeling onder begeleiding van een bevoegd en bekwaam collega geregistreerd-mondhygiënist of tandarts. Ben je weer helemaal up-to-date en voel je je zeker, dan voldoe je aan de voorwaarden.

Wat is het verschil tussen functionele zelfstandigheid en zelfstandige bevoegdheid?

Functionele zelfstandigheid wil zeggen: 'in opdracht van, maar zonder toezicht en zonder tussenkomst van een tandarts. Behandeling vindt plaats onder eigen verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid'. Zelfstandige bevoegdheid wil zeggen dat de geregistreerd-mondhygiënist zelf de afweging maakt of de voorbehouden handelingen (röntgen, anesthesie, behandeling primaire caviteiten) nodig zijn, en de handelingen dus zonder opdracht en zonder toezicht uitvoert.

Moet ik nu op een andere manier gaan werken?

Vanaf 1 juli 2020 vallen de geregistreerd-mondhygiënisten onder de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) ex art. 36a van de Wet BIG en alle overige mondhygiënisten blijven geregeld onder art. 34 en de daarbij behorende AMvB; Mondhygiënisten hebben nog steeds de opdracht van de tandarts nodig voor de voorbehouden handelingen anesthesie en primaire caviteiten. Voor röntgen geldt dat de tandarts opdracht moet geven en aanwezig moet zijn op het moment dat de foto gemaakt wordt.

Wat is de volgende stap die NVM-mondhygiënisten gaat zetten?

Wij staan voor de beste mondzorg voor de patiënt, waarbij zorgverleners doelmatig en efficiënt worden ingezet. Daarvoor blijven wij de politieke partijen, zorgverzekeraars en andere belangrijke stakeholders én het publiek van de juiste informatie voorzien om het draagvlak te vergroten. Wij ontwikkelen tools waarmee de mondhygiënist in de nieuwe situatie zo goed mogelijk kan werken. Op de werkvloer wordt al goed samengewerkt met tandartsen.

De periode gedurende het experiment zal worden gebruikt om bij de definitieve beslissing aan het eind van het experiment de zelfstandige bevoegdheid voor alle mondhygiënisten geregeld te krijgen.

Ik heb een 2-jarige of 3-jarige opleiding gedaan. Betekent het besluit van de minister dat ik nu verplicht moet bijscholen of de 4-jarige opleiding moet gaan doen?

Nee, er is geen verplichting voor bijscholing of het volgen van de 4-jarige opleiding tenzij je wilt deelnemen aan het experiment. Hiervoor dien je een upgradering tot Bachelor of Science te volgen bij een van de Hogescholen Mondzorgkunde.

Waar kan ik een upgradering volgen zodat ik alsnog kan meedoen aan het experiment?

De upgradering die erkend wordt door VWS en OC&W is alleen te volgen aan de Hogescholen Mondzorgkunde. Hierin heeft NVM-mondhygiënisten geen bevoegdheid en de upgradering is dus niet te volgen bij NVM-educatie. Wij weten dat de opleidingen hiermee bezig zijn, maar de upgradering wordt nu nog niet actief aangeboden. Hier hebben wij als NVM-mondhygiënisten geen invloed op en zijn afhankelijk van de acties bij de hogescholen.

Kan gedurende het experiment nog worden verwacht dat het experiment wordt uitgebreid met 2- of 3-jarig opgeleiden?

Nee, dit is niet te verwachten. Ondanks dat NVM-mondhygiënisten er alles aan heeft gedaan om dit wel mogelijk te maken is het voor het experiment dat van start gaat op 1

juli 2020 niet mogelijk. Een toetsmogelijkheid (proeve van bekwaamheid) waarvoor NVM-mondhygiënisten gepleit heeft, is ingetrokken. Wel blijven wij ons hard maken dat bij de evaluatie en het definitieve besluit 2- en 3-jarig opgeleiden ook naar artikel 3 kunnen (een zelfstandige bevoegdheid krijgen). Zie ook de eerste vraag.

Kan ik na een upgradering na de startdatum van het experiment nog meedoen?

Ja, deze mogelijkheid is er. Indien je later dan 1 juli 2020 aan de randvoorwaarden voldoet kan er na de startdatum van het experiment gewoon deelgenomen worden. Houd hierbij rekening met de wachttijd van acht weken na het indienen van je verzoek tot registratie in het tijdelijke BIG-register.

Moeten we als 2- of 3-jarig opgeleiden vanaf 2020 nog steeds elke keer toestemming vragen voor anesthesie en de behandeling van primaire caviteiten?

Ja. En volgens het huidige besluit van de minister kan de opdracht vanaf 2020 zowel van een 'geregistreerd-mondhygiënist' (dus 4-jarig opgeleide mondhygiënist die deelneemt aan het experiment) als van een tandarts komen. Anesthesie, prepareren en vullen van primaire caviteiten zijn zonder aanwezigheid van de opdrachtgever uit te voeren. Voor röntgen dient de opdrachtgever wel in huis te zijn.

Wat moet ik doen als ik nu problemen ondervind in de samenwerking met tandartsen?

Wij hebben landelijke samenwerkingsafspraken ontwikkeld met tandartsen nog voordat het experiment start. <https://www.nvmmondhygienisten.nl/?ddownload=18230>
Ontstaan er toch problemen, neem dan contact op met het bureau van NVM-mondhygiënisten.

Verwacht NVM-mondhygiënisten dat er een splitsing komt onder haar leden omdat het experiment alleen geldt voor de 4-jarig opgeleiden?

Het is een feit dat wij betreuren dat niet iedere mondhygiënist mee kan doen. Of dit een splitsing binnen de achterban betekent, daar zijn we allen zelf bij. In ons vakgebied zijn verschillende aandachtsgebieden, patiëntengroepen en werkvormen die sowieso voor de nodige variatie zorgen. Dat maakt ons werk juist dynamisch en uniek. Een geregistreerd-mondhygiënist is niet beter dan een niet-geregistreerd-mondhygiënist. Alleen de wetgeving daarom heen is anders. Uitgangspunt blijft de preventie binnen de mondzorg te verbeteren.

Wij blijven ons inspannen zodat bij een definitief besluit voor registratie in art. 3 van de wet BIG (na het experiment) alle mondhygiënisten hiervoor in aanmerking komen en zelfstandig bevoegd worden waarbij bevoegd- en bekwaamheid leidend is en er geen verschillende titels zijn.

Ik ben nu student, maar wil na afstuderen meedoen. Kan dat?

Dat kan, ook nadat je afstudeert wanneer het experiment reeds gestart is. Afhankelijk of in je initiële opleiding het certificaat TMS zit moet je deze wel of niet alsnog halen. Zie **Wat zijn de voorwaarden om mee te doen?**

Er worden verschillende cursussen voor Toezichthoudend Medewerker Stralingsbescherming (TMS) aangeboden, wat is het verschil?

Voor röntgen gelden twee zaken, je bevoegdheid en je bekwaamheid.

Voor je bevoegdheid heb je het certificaat TMS nodig. Dit is het juiste certificaat om een röntgenapparaat te mogen beheren en aan dit certificaat zit je bevoegdheid tot het indiceren van een foto vast. Of je bekwaam bent voor het interpreteren van het röntgenbeeld is afhankelijk van recente ervaring. Zie **Wat is het verschil tussen bevoegd- en bekwaamheid?**

Ben je recentelijk afgestudeerd of ben je ervaren in het **indiceren**, maken en beoordelen van foto's, dan heb je geen aanvullende cursus of opfrissing **op dit onderdeel** nodig naast je certificaat TMS.

Sommige cursussen richten zich enkel op het certificaat TMS, andere juist op de beoordeling van het röntgenbeeld (**radiologie**) en weer andere zijn een combinatie daarvan.

Het is dus afhankelijk van je persoonlijke situatie welk van de verschillende cursussen je het beste kunt volgen.

Ik heb mij ingeschreven in het BIG-register en mijn registratie ontvangen, moet ik nu op alle uitingen mijn titel aanpassen?

Je zal op de praktijkwebsite, briefpapier, naambordje op kleding, NVM- en/of KRM bord de titel 'geregistreerd-mondhygiënist' moeten gaan voeren.

Soms is het lastig als je bijv. afhankelijk bent van de verhuurder om daar bij routingbord of liftnaam dit gewijzigd te krijgen. Het is ook niet de bedoeling dat je de belettering op ramen aanpast. Daar zal de Inspectie niet direct over vallen. Houdt wel bij je persoonlijke uitingen rekening met de verplichting de juiste titel te voeren.

Moet ik als geregistreerd-mondhygiënist, en dus persoonlijk verantwoordelijk ben voor mijn handelingen, nog iets doen aan verzekeringen?

Ja, zorg dat je een beroepsaansprakelijkheidsverzekering hebt én een beroepsrechtsbijstandverzekering. Het eerste hebben zelfstandig ondernemende mondhygiënisten al, maar de beroepsrechtsbijstand wordt nogal eens vermeden. Als je in loondienst werkzaam bent, zal je dit moeten afstemmen met je werkgever. Veelal val je dan onder de verzekering van de werkgever. Deze moet jouw naam wel doorgeven aan zijn verzekering, dat blijkt in de praktijk vaak vergeten te worden. Bij twijfel: sluit de verzekeringen af! Als NVM-lid krijg je bij de Vvaa korting hierop. (www.vvaa.nl)

Kan ik als geregistreerd-mondhygiënist nu ook weer bleken met H2O2 tot max 6%, net als de tandarts?

Nee, het bleken van het gebit valt onder Europese regelgeving en hierin is opgenomen dat alleen tandartsen mogen bleken. Hierin brengt de BIG-registratie geen verandering.

Mag je als geregistreerd-mondhygiënist een OPG-röntgenapparaat aanschaffen als je een tandarts in dienst hebt?

Als bezitter van het TMS-certificaat mag je een OPG-apparaat aanschaffen en beheren, maar niet zelfstandig gebruiken! Hiervoor is dan opdracht en tussenkomst mogelijkheid van een tandarts noodzakelijk. Alleen voor het maken van een solo of bitewing is de geregistreerd-mondhygiënist zelfstandig bevoegd.